

गोसीखुर्द राष्ट्रीय प्रकल्प जिल्हा भंडारा या
प्रकल्पास तृतीय सुधारीत प्रशासकीय मान्यता
प्रदान करणे.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग
शासन निर्णय क्र. सुप्रमा २०१६/(३९४/२०१६)/मोप्र-२
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २१ सप्टेंबर, २०१६.

पहावे :- १. शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१५/(३५/२०१५)/जसं(आ) दिनांक ९ सप्टेंबर, २०१५.

२. शासन शुद्धिपत्रक क्र. संकीर्ण-२०१५/(३५/२०१५)/जसं(आस्था) दिनांक २२ जून, २०१६.

प्रस्तावना :

गोसीखुर्द राष्ट्रीय प्रकल्प, हा गोसीखुर्द गावाजवळ (तालुका पवनी) जिल्हा भंडारा येथे वैनगंगा नदीवर बांधकामाधीन आहे. महाराष्ट्रातील हा एकमेव राष्ट्रीय प्रकल्प असून यास केंद्र शासनाकडून ९०% निधी प्राप्त होत आहे. पुर्व विदर्भातील हा सर्वात मोठा बहुउद्देशीय प्रकल्प असून याद्वारे सिंचन, पिण्यासाठी पाणी पुरवठा, औद्योगिक पाणीपुरवठा, मत्स्यव्यवसाय व जलविद्युत निर्मिती होणार आहे. या प्रकल्पांमुळे पुर्व विदर्भातील नागपूर, चंद्रपूर व भंडारा जिल्ह्यातील एकूण १,९०,००० हेक्टर क्षेत्रास सिंचनाचा लाभ मिळणार असून त्यापासून २,५०,८०० हे. इतकी सिंचन क्षमता निर्माण होणार आहे.

बांधकामाचे दरम्यान भूसंपादन (विशेषतः नवीन भू-संपादन कायद्यामुळे) व पुनर्वसन (विशेष पॅकेज) खर्चातील वाढ, दरसुचीतील वाढ, ज्यादा दराच्या निविदा स्विकृतीमुळे वाढ, संकल्पचित्रातील बदलामुळे वाढ, अपु-या तरतुदीमुळे व इतर अनुषंगीक खर्चांमुळे प्रकल्प किंमतीत वाढ झाली. त्यामुळे विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळाने तृतीय सुधारीत प्रशासकीय मान्यता प्रस्ताव शासन मान्यतेस्तव सादर केला आहे.

संदर्भीय शासन निर्णयानुसार नुसार विदर्भ व मराठवाड्यातील जलसंपदा प्रकल्पांना सुधारीत प्रशासकीय मान्यतेबाबतचे अधिकार महामंडळांना देण्यात आलेले आहेत. तसेच त्यातील मुद्दा क्र. ४ नुसार जी प्रकरणे मा. मंत्रीमंडळाच्या विचारार्थ सादर करावा असा निर्णय नियामक मंडळ घेईल असे प्रस्ताव मा. मंत्रीमंडळाचे विचारार्थ सादर करण्याची तरतूद आहे.

विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळाच्या नियामक मंडळाच्या दि.२०/०६/२०१६ रोजी झालेल्या ६४ व्या बैठकीत गोसीखुर्द राष्ट्रीय प्रकल्प, जिल्हा भंडारा या प्रकल्पाच्या रु.१८,४९४.५७ कोटी किंमतीस तृतीय सुधारीत प्रशासकीय मान्यता देणेबाबतचा प्रस्ताव मंजूरीकरीता मा. मंत्रीमंडळासमोर सादर करावा, असा ठराव पारित झाला आहे.

गोसीखुर्द प्रकल्पास यापुर्वी सन २००५-०६ चे दरसुचीचे आधारावर रु.५६५९.१० कोटी किंमतीस दि. १ नोव्हेंबर २००७ रोजी विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळाने द्वितीय सुधारीत प्रशासकीय मान्यता दिली होती. आता प्रस्तावित तृतीय सुधारीत प्रशासकीय मान्यता ही जलसंपदा विभागाची सन २०१२-१३ ची दरसुची तसेच सार्वजनिक बांधकाम विभागाची सन २०१३-१४ चे दरसुचीवर आधारीत असून तीची किंमत रु.१८,४९४.५७ कोटी आहे. एकूण प्रकल्प किंमतीतील वाढ रु.१२,८३५.४८ कोटीची आहे. किंमतवाढीचा गोषवारा पुढीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	वाढीची कारणे	वाढ (रु.कोटी)
१	निव्वळ दरवाढीमुळे	३५४४.९५
२	जादा दराच्या निविदांमुळे	२४७.७९
३	भूसंपादन दरातील वाढीमुळे	१९७३.७९
४	संकल्पचित्रातील बदल	१६४६.७२
५	द्वितीय सुप्रमा नंतर झालेल्या अतिरीक्त भौतिक प्रकल्प घटकामुळे झालेली वाढ	३०६७.०२
६	पुनर्वसन पॅकेज, एनपीव्ही, इत्यादी कारणांमुळे	१४९०.५८
७	आस्थापना व अनुषंगीक खर्च	८६४.६३
	एकूण	१२,८३५.४८

गोसीखुर्द राष्ट्रीय प्रकल्पाचा तृतीय सुधारीत प्रशासकीय मान्यता प्रस्ताव नियोजन व वित्त विभागाचे सहमतीने दि. ३० ऑगस्ट, २०१६ रोजी झालेल्या मा. मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत विचारार्थ ठेवणेत आला होता.

मा. मंत्रीमंडळाने बांधकामाची सद्यस्थिती, किंमतवाढीची कारणमिमांसा, प्रकल्पातील कामाचे अनुषंगाने झालेल्या अनियमिततेबाबत शासनाने नियुक्त केलेल्या मॅटीगिरी समिती, वडनेरे समिती तसेच सिंचन विषयक विशेष चौकशी समितीने नोंदविलेले आक्षेप, लाचलुचपत विभागामार्फत सुरु असणारी चौकशी त्या अनुषंगाने शासनाने केलेली कार्यवाही याचा परामर्श घेऊन पूर्व विदर्भास वरदान ठरणा-या राज्यातील एकमेव राष्ट्रीय प्रकल्पाचे काम पुर्णत्वास नेण्याचे उद्देशाने गोसीखुर्द राष्ट्रीय प्रकल्पाच्या, जलसंपदा विभागाच्या सन २०१२-१३ च्या दरसुचीवर व सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या सन २०१३-१४ च्या दरसुचीवर आधारीत रु. १८,४९४.५७ कोटी किंमतीच्या तृतीय सुधारीत प्रकल्प अहवालास प्रशासकीय मान्यता देण्याचा जाणीव पूर्वक निर्णय घेतलेला आहे.

शासन निर्णय :-

गोसीखुर्द राष्ट्रीय प्रकल्प, ता. पवनी, जिल्हा भंडारा या प्रकल्पाला (जलसंपदा विभागाच्या सन २०१२-१३ च्या दरसुचीवर व सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या सन २०१३-१४ च्या दरसुचीवर आधारीत) रु.१८,४९४.५७ कोटी (रुपये अठरा हजार चारशे चौ-याण्णव कोटी सत्तावन्न लक्ष) या किंमतीस (प्रत्यक्ष कामासाठी एकूण रु.१७,०७८.६० कोटी (रुपये सतरा हजार अठ्याहत्तर कोटी साठ लक्ष) व अनुषंगिक खर्च रु. १,४१५.९७ (रुपये एक हजार चारशे पंधरा कोटी सत्याण्णव लक्ष)) खालील अटीच्या अधिन राहून तृतीय सुधारीत प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

- १) गोसीखुर्द राष्ट्रीय प्रकल्पाची उर्वरीत सर्व कामे जून, २०१९ पर्यंत पूर्ण करावीत.
- २) सदर सुधारीत प्रशासकीय मान्यता म्हणजे या कामाचे बाबतीत निविदा निश्चितीच्या टप्प्यावर अंदाजपत्रकीय किंमतीचे अद्यावतीकरण, सुसज्जता अग्रीम याबाबत झालेल्या अनियमिततेस तसेच प्रकल्प कार्यान्वयकरणाच्या विविध टप्प्यावर झालेल्या अनियमिततेस मान्यता गृहीत धरता येणार नाही.

- ३) मेंढीगिरी समिती व वडनेरे समितीचे अहवालाचे अनुषंगाने सद्या चालू असलेल्या विभागीय चौकशीची कार्यवाही तशीच पुढे चालू ठेवावी. तृतीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्याच्या निर्णयामुळे विभागीय चौकशीच्या कार्यवाहीस कोणतीही बाधा पोहचणार नाही.
- ४) सिंचन विषयक विशेष चौकशी समितीने निदर्शनास आणलेल्या अनियमितता व त्या अनुषंगाने दि. १४ जून, २०१४ रोजी मा. मंत्रीमंडळाने मान्य केलेल्या कार्यपालन अहवालानुसार अपेक्षित कार्यवाही करणेत यावी.
- ५) या प्रकल्पाबाबत सुरु केलेली विभागीय चौकशीची तसेच लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागामार्फत सुरु असलेल्या चौकशीची कार्यवाही तशीच चालू ठेवावी. तृतीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्याच्या निर्णयामुळे विभागीय चौकशीच्या कार्यवाहीस कोणतीही बाधा पोहचणार नाही.
- ६) घोडाझरी शाखा कालवा व मोखाबर्डी उपसा सिंचन योजना या दोन प्रकल्प घटकातील किंमतवाढ तुलनेत जास्त असल्याने त्यांचे तांत्रिक परिक्षण (Technical Audit) करणेत यावे. त्याचप्रमाणे अपु-या तरतुदीमुळे झालेली वाढ लक्षणीय असल्याने याबाबतही तांत्रिक परिक्षण (Technical Audit) करणेत यावे. तांत्रिक परिक्षणाच्या (Technical Audit) निष्कर्षानुसार जबाबदारी निश्चितीची पुढील कार्यवाही करावी.
- ७) राज्य तांत्रिक सल्लागार समितीच्या अहवालातील परिच्छेद क्र. २७.१(ब), २७.२, २७.३, २७.५, २७.१२ व २७.१७ चा परामर्श घेऊन त्यानुसार आवश्यक कार्यवाही जलसंपदा विभागाने करावी.
- ८) उपलब्ध निधीचे Thin Spreading टाळणेचे दृष्टीने राज्य तांत्रिक सल्लागार समितीचा अहवाल विचारात घ्यावा व त्यानुसार प्रकल्प घटकांच्या बांधकामावरील गुंतवणुकीचा प्राधान्य क्रम निश्चित करून त्यास नियामक मंडळाची मान्यता घ्यावी व त्यानुसारच कामे करावीत.
- ९) सुधारीत प्रकल्प किंमतीनुसार केंद्रीय अर्थसहाय्य मिळण्याच्या दृष्टीने सुधारीत प्रकल्प अहवाल केंद्रीय जल आयोगाचे मार्फत पुढील योग्य ते कार्यवाहीस्तव भारत सरकार यांना सादर करणेत यावा.

प्रकल्पाच्या घटकनिहाय तरतुदींचा गोषवारा **परिशिष्ट-अ** मध्ये व उपशिर्षनिहाय तरतुदींचा गोषवारा **परिशिष्ट-ब** मध्ये सोबत जोडला आहे.

या प्रकल्पाच्या कामावरील खर्च मागणी क्र. आय-५, मुख्य लेखाशीर्ष ४७०१ मोठे व मध्यम पाटबंधाऱ्यावरील भांडवली खर्च, (१९०) सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमातील गुंतवणूका, (०२) योजनांतर्गत, (०२)(०२) विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळास भाग भांडवली अंशदान, (४७०१ एच ६६५) या लेखाशिर्षाखाली खर्ची घालावा व शासनाच्या मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. १४९/का.१४३४ दि.२५/०७/२०१६ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. २०९/व्यय १२ दि.२९/०७/२०१६ अन्वये सहमती दिल्यानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

या योजनेस प्रदान करण्यात आलेल्या सुधारीत प्रशासकीय मान्यतेची नोंद मोठे प्रकल्प-२ कार्यासनाच्या प्रशासकीय मान्यता नोंदवहीमध्ये अ.क्र.१ सन २०१६-१७ वर घेण्यात आली आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०९२११७१०२३०६२७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(पां. तु. केदारे)
शासनाचे अवर सचिव

सहपत्र : परिशिष्ट - अ व ब

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) सर्व मा. मंत्री/ मा. राज्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर.
- ५) महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य (लेखा परिक्षा), मुंबई/नागपूर.
- ६) वित्त विभाग (व्यय-१२), मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ७) नियोजन विभाग (कार्यासन १४३४), मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ८) कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर.
- ९) महासंचालक, संकल्पचित्र, प्रशिक्षण, जलविज्ञान, संशोधन व धरण सुरक्षा, नाशिक
- १०) मुख्य अभियंता, गोसीखुर्द प्रकल्प, जलसंपदा विभाग, नागपूर.
- ११) आंतर वित्त सल्लागार व उप सचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- १२) अधिक्षक अभियंता, गोसीखुर्द प्रकल्प मंडळ, नागपूर.
- १३) अधिक्षक अभियंता, गोसीखुर्द उपसा सिंचन मंडळ, आंबाडी.
- १४) अधिक्षक अभियंता, नागपूर पाटबंधारे मंडळ, नागपूर.
- १५) जिल्हाधिकारी, भंडारा/नागपूर/चंद्रपूर.
- १६) उप सचिव (निवसं), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- १७) अर्थ शाखा १ व २, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- १८) कार्यासन मोप्र-२ संग्रहार्थ.

परिशिष्ट-अ

शासन निर्णय क्रमांक : सुप्रमा २०१६/(३९४/१६)/मोप्र-२ दि. २१ सप्टेंबर, २०१६ चे सहपत्र गोसीखुर्द राष्ट्रीय प्रकल्प, जिल्हा भंडारा या प्रकल्पास तृतीय सुधारीत प्रशासकीय मान्यतेचा घटकनिहाय तपशिल.

(रक्कम रु. कोटी)

अ. क्र.	घटक	तृतीय सु.प्र.मा.नुसार अंदाजित किंमत
१	शिर्ष कामे	४७९४.५६
२	उजवा कालवा	४९३७.९८
३	आसोलामेंढा	१७९६.४८
४	डावा कालवा	६६२.३६
५	टेकेपार उ.सि.यो.	८०.८१
६	अंभोरा उ.सि.यो.	३४१.०४
७	मोखाबर्डी उ.सि.यो.	२५७७.१९
८	नेरला उ.सि.यो.	१२७६.३८
९	गोसी उ.सि.यो.	१८७.५९
१०	आकोट उ.सि.यो.	१८.७६
११	पवनी उ.सि.यो.	१२८.२३
१२	शेळी उ.सि.यो.	१४९.८७
१३	शिवनाला उ.सि.यो.	१२७.३५
	एकूण कामाप्रित्यर्थ	१७,०७८.६०
	अनुषंगिक खर्च	१,४१५.९७
	एकूण किंमत	१८,४९४.५७
	एकूण किंमत(अक्षरी)	रुपये अठरा हजार चारशे चौ-याण्णव कोटी सत्तावन्न लक्ष

परिशिष्ट-ब

शासन निर्णय क्रमांक : सुप्रमा २०१६/(३९४/१६)/मोप्र-२ दि. २१ सप्टेंबर, २०१६ चे सहपत्र
गोसीखुर्द राष्ट्रीय प्रकल्प जिल्हा भंडारा या प्रकल्पास तृतीय सुधारीत प्रशासकीय मान्यतेचा उपशिर्षनिहाय तपशिल.
(रक्कम रु. कोटी)

अ. क्र.	उपशिर्ष	तृतीय सु.प्र.मा.नुसार (दरसूची २०१२-१३)
१	अ- प्राथमिक	३९.२७
२	ब- जमीन	
२.१	भूसंपादन	२१४२.६३
२.२	पुनर्वसन	५७२.७९
२.३	पॅकेज	१३५१.७२
३	क- बांधकाम	१९९६.४५
४	डी- रेग्युलेटर	२१९.४६
५	ई- फॉल्स	६०.६७
६	फ- RHT वर्क्स	७५२.३७
७	जी- पुल	३९७.०८
८	एच- एसकेप	४९.५०
९	जे- पॉवर प्लॅट (स्थापत्य)	०.००
१०	के- इमारती	५७.५०
११	एल- मातीकाम	२१०४.८४
११.१	एल- लायनींग	२९४५.६९
१२	एम- प्लॅटेशन	१३.७६
१३	ओ- संकीर्ण	१४६.८२
१४	पी- देखभाल	१७९.९४
१५	क्यु- स्पेशल T&P	३.५०
१६	आर- दळणवळण	४७.३६
१७	एस- पॉवर प्लॅट (विद्युत)	०.००
१८	यु- वितरीका	३५९२.५५
१९	व्ही- वॉटर कोर्सेस	२३४.४८
२०	डब्ल्यु- ड्रेनेज	०.००
२१	एक्स- पर्यावरण	१७०.०३
२२	वाय- तूट	०.१३
२३	जल विद्युत योजना	०.००
	एकूण कामाप्रित्यर्थ	१७,०७८.६०
	अनुषंगिक खर्च	१४१५.९७
	एकूण किंमत	१८,४९४.५७